

СУТНІСТЬ ДЖЕРЕЛ ПРАВА У СФЕРІ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ПУБЛІЧНОГО МАЙНА

У статті досліджуються думки вчених щодо визначення джерел правової охорони публічного майна крізь призму поняття «джерело адміністративного права». Здійснюється порівняльний аналіз досліджуваного поняття в соціально-матеріальному та юридичному (формальному) значеннях.

Обґрунтовується теза, що у сфері здійснення правової охорони публічного майна джерела права потрібно тлумачити через такі підходи: ідеологічний, соціальний, матеріальний та формально-юридичний.

Ключові слова: публічне майно, джерело права, правова доктрина, правова охорона публічного майна, адміністративне законодавство.

Задирака Наталія Юрівна,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного права юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

У юридичній літературі відсутнє єдине визначення поняття «джерело права». При цьому більшість вчених-адміністративістів не можуть дати єдине визначення поняття, хоча проблемі дослідження джерел адміністративного права присвячено значну кількість наукових праць правознавців радянської доби та пост-радянського періоду.

Теоретичне вивчення джерел права та їх ієрархії, що має на меті визначити значення кожного з видів джерел, їх взаємозв'язок між собою, є одним із найважливіших аспектів юридичної науки. Практична важливість вчення про джерела права загалом та джерел адміністративного права, зокрема, у сфері правової охорони публічного майна, полягає в необхідності точного визначення ролі кожного з джерел для більш чіткого захисту прав кожного окремого члена суспільства, реалізації компетенції публічної адміністрації на належному рівні [1].

Питання джерел права завжди були актуальними для адміністративного права, оскільки ця галузь, на відміну від багатьох інших, не має єдиного кодифікованого акта. Норми адміністративного права містяться в нормативних актах, які приймаються парламентом, Президентом, урядом, центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування тощо.

У юридичній літературі під джерелом адміністративного права розуміють зовнішню форму виразу норм названої галузі права. Інакше кажучи, через норми адміністративного права, що закріплені в його джерелах, суб'єкти публічної адміністрації, публічні службовці, приватні особи наділяються правами та обов'язками.

Кожне джерело відрізняється від інших своїми особливостями, зумовленими цільовою спрямованістю й змістом норм, їх юридичною силою, масштабом дії.

Т. Гоббс шукав засади формування права в природі людини та в суспільстві, наголошуючи на великому значенні письмової форми законодавства, та підкреслював, що для належного функціонування норм права обов'язковим є їх доведення до відомих суб'єктів права [2, с. 13–18].

В. Нечаєв у 1894 р. у статті для Енциклопедії Брокгауза та Ефрона визначив джерела права як форми, у які право виливається в процесі свого створення та з яких ми отримуємо як наші відомості про його положення, так і впевненість у тому, що ці норми мають дійсно юридичну сутність і встановлюють загальнообов'язкові правила поведінки. Джерелами права, на його думку, є:

- закони та розпорядження влади (законодавство), що визначають усю сукупність правил поведінки громадян чи окремі сторони їх відносин;
- звичаї (звичаєве право), що виражають юридичний порядок, який встановлюється незалежно від приписів закону чи безпосередньо в силу цих приписів;

- судові рішення (судова практика), які встановлюють примусові юридичні правовідносини між особами;

- юридичні акти, якими регулюються відносини окремих верств і корпорацій, а також окремих осіб згідно з їх волею;

- наука права (право юристів), яке розкриває юридичну правосвідомість шляхом визначення своїх методів і встановлення об'єктивного розуміння права [3, с. 519–525].

Для сфери правової охорони публічного майна всі з вище перерахованих джерел можуть мати сенс, оскільки ця порівняно новітня класифікація базується як на підходах практики, так і доктрини, правових звичаях.

О. В. Зайчук виділяє такі аспекти розуміння категорії «джерело права», які можуть бути прийнятними для джерел права у сфері правової охорони публічного майна:

- джерело виникнення права як соціальної категорії — пам'ятки історії, які історично мають юридичний зміст і визначають напрямки становлення права конкретної держави (насамперед для докласичного та класичного періодів);

- у генетичному розумінні — умови формування права — фактори правотворчості та загальнолюдські цінності, що безпосередньо впливають на процес формування та функціонування права;

- джерела права в юридичному значенні — спосіб зовнішнього прояву права — текстуальні джерела права, які, у свою чергу поділяються на первинні, які є безпосередньою підставою для виникнення суб'єктивних прав і обов'язків, і похідні — уточнюють

зміст первинних — судова та адміністративна практика;

- діяльність суб'єктів суспільних відносин, у результаті якої реалізуються їхні потреби та задовольняються інтереси. [4, с. 335].

Аналіз наявних поглядів на джерела адміністративного права, зокрема, у сфері правової охорони публічного майна, дає можливість встановити, що відповідне поняття ґрунтується на досягненнях теорії права, у межах якої склалося переважно два підходи до застосування поняття «джерело права». Тому поняття «джерело права у сфері правової охорони публічного майна» можна розглядати в соціально-матеріальному та в юридичному (формальному) значеннях.

В. Ф. Погорілко наголошує на багатоаспектності поняття «джерело права», однак у сучасній юридичній науці воно здебільшого вживається у формально-юридичному значенні [5, с. 46–59]. На думку О. Ф. Скакун, у національній теорії права під джерелом права прийнято розуміти похідні від держави чи визнані нею офіційні документальні форми вираження та закріплення норм права, які надають їм юридичного, загальнообов'язкового значення [6, с. 308].

У сфері здійснення правової охорони публічного майна джерела права потрібно тлумачити через такі підходи: ідеологічний, соціальний, матеріальний та формально-юридичний.

Джерелами права в ідеологічному розумінні вважаються основоположні ідеї, на яких ґрунтується функціонування суспільства, діяльність держави та відносини між людьми. В основі цього розуміння лежить думка про

те, що хоча матеріальні умови суспільного життя й впливають на розвиток права, однак їхній вплив, по суті, є опосередкованим. Адже і форми власності, і способи господарювання, і політична організація влади, і міжособистісні стосунки завжди вибудовуються на ґрунті ідеології, пануючої в суспільстві. Звідси випливає, що через вплив на матеріальні умови суспільного життя ідеологія визначає зміст і структуру об'єктивного права [7, с. 144].

Соціальні фактори (економічні, політичні, культурні, екологічні тощо) є причиною (утворюючою силою) права. Вони діють системно та існують об'єктивно, незалежно від волі представників правотворчих органів. Вирішальне значення для формування права має соціально-економічне становище суспільства [8]. У соціальному розумінні джерелом права у сфері правової охорони публічного майна є множина об'єктивно існуючих економічних, політичних, демографічних, духовних та інших обставин суспільного розвитку, свідомості та волі народу України (що на них базуються), які визначають зміст нормотворчої діяльності публічної адміністрації зі встановлення загальнообов'язкових правил поведінки в галузі публічного адміністрування публічним майном.

Під джерелами права в матеріальному сенсі розуміють матеріальні умови людської життєдіяльності, які обумовлюють появу й функціонування юридичних норм. Згідно із цією концепцією право — це надбудова, зведена на базі соціальних, економічних і політичних відносин, які

формуються в суспільстві [7, с. 144]. При цьому суспільні відносини у сфері правової охорони публічного майна потребують правового врегулювання з приведенням правових норм у відповідність до потреб соціуму.

І, нарешті, у формально-юридичному розумінні джерела права розуміються як спосіб зовнішнього вираження правових норм. Відповідно до цього підходу джерелом права виступає все те, що закріплює право; все те, що розкриває його сутність; все те, звідки людина може отримати інформацію про його зміст [7, с. 144]. У формальному розумінні джерелом права у сфері правової охорони публічного майна є правотворча діяльність держави, способи, у яких публічна адміністрація бере участь у правотворенні, а також способи, форми виразу норм права (поняття розглядається з позиції буття, існування права).

С. Л. Зівс підкреслював, що при аналізі джерела права йдеться про зовнішню форму, при цьому джерело права сприймається не інакше як спосіб вираження (оформлення) і закріплення норми права в якості ідеї про необхідне чи допустиме в об'єктивній дійсності [9, с. 19].

Наразі така концепція переважає в українській адміністративно-правовій доктрині, оскільки має практичне спрямування, дозволяючи розкрити сутність правових норм, їх загальнообов'язковий характер, правила вирішення юридичних колізій, процеси правотворчості тощо.

Формально-юридичне уявлення про джерела сучасного адміністративного права, зокрема, у сфері правової

охорони публічного майна, як зазначає Н. А. Мазаракі, повинно базуватися на таких засадах:

- по-перше, під джерелами права слід розуміти лише джерела нормативно-правової інформації, тобто інформації про зміст конкретних правил поведінки, встановлених або санкціонованих державою й забезпечених її примусом. Ні витоки формування таких правил, ні процес їх створення, ні їх соціальні детермінанти у формально-юридичному сенсі джерелами адміністративного права слугувати не можуть;

- по-друге, коло джерел адміністративного права не вичерпується актами законодавства (законами та підзаконними нормативно-правовими актами). Подібне уявлення про їх природу — це рефлексія радянської правової доктрини, яка постулювала право як «зведену в закон волю панівного класу». Об'єктивно перелік джерел сучасного адміністративного права значно ширший, він охоплює цілу низку «незаконодавчих» джерел, якими визначаються (закріплюються, виражаються, конкретизуються) загальнообов'язкові правила поведінки у сфері публічного адміністрування;

- по-третє, при всій різноманітності джерел адміністративного права їх система має чітко окреслені межі. До неї входять далеко не всі соціальні регулятори, а лише ті, які держава визнала загальнообов'язковими та юридично значущими. Іншими словами, джерела інших соціальних норм (традицій, звичаїв тощо) мають розглядатися як адміністративно-правові тільки за умови їх державного

санкціонування. Тільки за цієї умови відповідні соціальні норми набувають правового характеру, а їх джерела трансформуються в джерела права [7, с. 145].

Водночас на рівні доктрини зазвичай формально-юридичний підхід у чистому вигляді не застосовується. Через це доволі часто відбувається «змішування» понять, що є істотною методологічною помилкою: безсистемне поєднання форм вираження і способів творення правових норм, нерозуміння відмінностей між офіційною та інституційно-функціональною типологізацією джерел права, додавання соціальних регуляторів (мораль, релігійні норми, традиції і т. п.). Звідси потрібно наголосити на тому, що з врахуванням загально-теоретичних положень необхідно чітко розрізняти ті підходи до розуміння джерел права, які вживаються в кожному конкретному випадку. У всіх протилежних випадках наводяться суперечливі та хибні позиції щодо сутнісних характеристик, класифікацій джерел права.

При цьому помилковою є сліпа, суто механічна екстраполяція загально-теоретичних положень у площину теорії адміністративного права. Будучи квінтесенцією знань про національну правову систему, ці положення мають міжгалузевий характер і не завжди повною мірою відбивають специфіку функціонування та розвитку певних юридичних галузей. Адже цілком очевидно, що джерельні бази різних галузей відрізняються як за своєю структурою, так і за роллю та значенням кожного окремо взятого джерела [7, с. 145].

Суспільні відносини у сфері правової охорони публічного майна в нашій державі потребують регулювання нормами адміністративного права. Управлінською діяльністю суб'єктів публічної адміністрації сьогодні охоплюються ті сфери набуття, правореалізації, використання, правової охорони та захисту публічного майна, специфіка яких зумовлює існування норм адміністративного права, а це, у свою чергу, визначає необхідність прийняття різноманітних нормативних актів, що містять ці норми. Різноманітність джерел у цій сфері не означає їхньої безсистемності та хаотичного накопичення. Джерела права у сфері правової охорони публічного майна поступово стають усе більш внутрішньо організованими, що тягне виключення з числа джерел права актів, які порушують сутність цієї сфери.

У цілому на підставі викладеного можемо констатувати необхідність зваженого (певною мірою навіть обережного) підходу до використання загально-теоретичних положень при побудові галузевої концепції джерел адміністративного права. Ґрунтуючись на здобутках загальної теорії права, така концепція повинна максимально точно відбивати закономірності функціонування адміністративно-правової галузі та адміністративно-правових відносин [7, с. 146].

У цьому контексті можна визначити кілька підходів, які могли б бути застосовані щодо тлумачення сутності джерел права у сфері правової охорони публічного майна: «чистий» формально-юридичний підхід, формально-юридичний підхід з акцентом

на правотворчих аспектах, «змішаний» підхід.

До представників «чистого» формально-юридичного підходу щодо джерел права у сфері правової охорони публічного майна можна віднести С. Г. Стеценка, В. К. Колпакова, А. В. Константога та ін. Так, С. Г. Стеценко зазначає, що коло джерел адміністративного права обмежується актами чинного законодавства: Конституцією України, законами, кодексами, а також підзаконними нормативно-правовими актами Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, керівників державних підприємств, установ та організацій. До того ж С. Г. Стеценко відносить до джерел адміністративного права міжнародні договори, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України [10, с. 38–44]. Загалом, усі вищеперераховані джерела права цілком слушно вважати такими, що можуть регламентувати відносини у сфері здійснення правової охорони публічного майна.

Визначаючи джерела адміністративного права як «зовнішню форму вираження його норм», В. К. Колпаков включає до їх переліку Конституцію України, законодавчі акти (закони, кодекси, положення, статuti тощо), постанови Верховної Ради України, укази й розпорядження Президента України, нормативні акти органів виконавчої влади (зокрема, постанови й розпорядження уряду, положення, статuti й правила, затверджені урядом, а також накази та інструкції

керівників міністерств і відомств), накази керівників державних підприємств, об'єднань, установ та організацій, розпорядження місцевих державних адміністрацій, нормативні акти місцевих рад та їх виконкомів, міжурядові угоди, міжнародно-правові акти, ратифіковані й визнані державою акти судових органів [11, с. 166–167]. Водночас для сфери правової охорони публічного майна значення локальних актів як джерел права не є істотним з огляду на більш соціоцентричні тенденції щодо врегулювання відносин у цій сфері.

А. В. Константи́й, як інший представник «чистого» формально-юридичного підходу щодо джерел права у сфері правової охорони публічного майна, розглядає відповідні джерела права як зовнішні форми встановлення та виразу загальнообов'язкових правил поведінки, які регулюють відносини у сфері державного управління, акти правотворчості державних органів (законодавчих, виконавчих, судових, господарського управління), місцевих рад та їх виконкомів, а також громадських організацій, якщо ті виконують функції органів влади [12, с. 6–23]. На думку науковця, такими джерелами необхідно вважати нормативно-правові акти органів державної влади та місцевого самоврядування, міжнародно-правові договори України, рішення судів, правові звичаї, адміністративні договори та навіть безпосереднє волевиявлення народу на референдумі, адже «поперше, закони та інші рішення, прийняті таким чином, мають вищу юридичну силу стосовно законодавчих актів Верховної Ради України,

а, по-друге, вони не потребують будь-якого затвердження державними органами» [12, с. 17–18]. Як раз вказаний вище підхід щодо процедури прийняття та затвердження джерел права у сфері правової охорони публічного майна займає особливе місце в цій галузі, оскільки цілком відповідає європейській практиці з цього приводу.

Натомість Ю. П. Битяк дотримується формально-юридичного підходу з акцентом на правотворчих аспектах джерел права у сфері правової охорони публічного майна. Зокрема, дослідник вважає, що джерелами адміністративного права є прийняті уповноваженими органами акти правотворчості, які цілком складаються з адміністративно-правових норм чи містять хоча б одну з таких норм [13, с. 45]. Водночас до переліку таких джерел автор відносить Конституцію України; міжнародні договори, ратифіковані Верховною Радою України; акти, що мають силу закону (закони, кодекси, декрети уряду); постанови Верховної Ради України; укази та розпорядження Президента України; постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України; накази керівників центральних органів виконавчої влади, розпорядження голів місцевих державних адміністрацій; рішення органів місцевого самоврядування, а також рішення Конституційного Суду України. При цьому віднесення до переліку джерел адміністративного права рішень Конституційного Суду України обґрунтовано тим, що такі рішення можуть тлумачити окремі адміністративно-правові норми або скасовувати їх з огляду на невідповідність

Конституції України [13, с. 46–47]. Відповідна конкретизація процедурно-процесуальних питань має важливе значення для сфери правової охорони публічного майна, бо охоплює практично весь перелік джерел у цій сфері та відповідає практичним потребам та інтересам у цій сфері.

«Змішаний» підхід стосовно джерел права у сфері правової охорони публічного майна застосовують В. І. Курило, А. А. Іванишук та ін. На думку В. І. Курила, до сучасної системи джерел адміністративного права України належать такі: 1) адміністративно-правові концепції та доктрини; 2) адміністративно-правові акти; 3) акти органів державного управління; 4) акти судових органів; 5) адміністративні договори та угоди; 6) природне право; 7) адміністративно-правові звичаї; 8) адміністративно-правові прецеденти [14, с. 31]. Необхідно зауважити, що такий підхід яскраво ілюструє приклад «змішування» понять стосовно джерел права у сфері правової охорони публічного майна, що є істотною методологічною помилкою.

Найбільш суперечливі питання в цій концепції В. І. Курило обґрунтовує на підставі таких положень: «Адміністративно-правові концепції і доктрини конкретизують та деталізують принципи адміністративного права ... вони є правовим базисом, свого роду зачатком правової норми, з якого вона формується і народжується відповідно до об'єктивних умов економічного й соціального розвитку. Природно, що такі основоположні ідеї є джерелом адміністративного права...» [14, с. 31].

При цьому А. А. Іванищук тлумачить джерела адміністративного права в максимально широкому сенсі, включаючи до їх системи Конституцію України, законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти, міжнародні договори, акти міжнародних організацій, загальні принципи права, традиції, звичаї, мораль, рішення вітчизняних і зарубіжних судових установ. Окрім цього, автор пропонує вважати джерелами права затверджені цими актами статuti, положення, інструкції та концепції, спрямовані на регулювання адміністративно-правових відносин [15, с. 355–356]. Водночас ця позиція може бути цілком прийнятною, оскільки з огляду на змістовний обсяг її можна поділити на різновиди, які охоплюватимуть різні підходи щодо розуміння сутності джерел права у сфері правової охорони публічного майна.

Звідси потрібно зважати на той факт, що з метою формування системної, цілісної та вичерпної термінологічної бази для джерел права, вирішення юридичних колізій та становлення одноманітності правотворчості та правозастосування в цій сфері потрібно сформулювати єдину концепцію стосовно базисних аспектів у сфері правової охорони публічного майна.

У цьому контексті джерела права у сфері правової охорони публічного майна перебувають між собою в супідрядності, яка дістає вияв у такому:

- усі вони ґрунтуються на нормах Конституції та законів України, які мають вищу юридичну силу;
- джерела — нормативні акти суб'єктів публічної адміністрації

вищого рівня слугують юридичною базою для джерел — нормативних актів, які приймають суб'єкти публічної адміністрації нижчого рівня;

- джерела — нормативні акти суб'єктів публічної адміністрації вищого рівня характеризуються більшим масштабом дії, ніж аналогічні акти суб'єктів публічної адміністрації нижчого рівня;

- джерела — нормативні акти галузевого (відомчого) характеру ґрунтуються на джерелах загального характеру [13].

По суті, джерела права у сфері правової охорони публічного майна — це встановлені державою або визнані нею офіційні документальні форми виявлення й закріплення норм права, що мають загальнообов'язкове або локальне значення. При цьому джерела адміністративного права виступають офіційними способами зовнішнього вираження та закріплення норм адміністративного права.

Необхідно також враховувати те, що джерела адміністративного права у сфері правової охорони публічного майна не співпадають із джерелами адміністративного законодавства.

Джерела адміністративного законодавства доцільно тлумачити за критерієм офіційного визначення терміна «законодавство». Зокрема, відповідно до п. 1 резолютивної частини рішення Конституційного Суду України від 9.07.1998 № 12-рп/98 терміном «законодавство» охоплюються закони України, чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також постанови Верховної Ради України, укази Президента України,

декрети та постанови Кабінету Міністрів України, прийняті в межах їх повноважень та відповідно до Конституції України і законів України [16]. Водночас потрібно зважати на те, що при регулюванні правової охорони публічного майна немає сенсу відносити до законодавчих актів усієї визначеної в цьому рішенні нормативно-правової бази з огляду на правову природу таких актів, як постанови Верховної Ради України, укази Президента України, декрети та постанови Кабінету Міністрів України, що безпосередньо регламентували б відповідні аспекти суспільних відносин.

Отже, джерела права у сфері правової охорони публічного майна є встановленими державою або визнані нею офіційні документальні форми зовнішнього виявлення й закріплення норм права, що мають загальнообов'язкове або локальне значення та є безпосередньою підставою для виникнення суб'єктивних прав і обов'язків у сфері дії правового режиму публічного майна.

Список використаних джерел:

1. Загальне адміністративне право : [підручник] / за заг. ред. І. С. Гриценка. — К. : Юрінком Інтер. — 2014. — 568 с.

2. Гураленко Н. А. Основні концептуальні підходи до розуміння категорії «джерело права» / Н. А. Гураленко // *Юридична Україна*. — 2007. — № 6. — С. 13–18.

3. Энциклопедический словарь. Т. XIII / Под ред. К. К. Арсеньева, Е. Е. Петрушевского; СПб. : Издатели Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефронъ. Типо-Литография И. А. Ефрона, 1894. — 960 с.

4. Теорія держави і права. Академічний курс : Підручник / За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. — К. : Юрінком Інтер, 2006. — 685 с.

5. Джерела права України (загальна теорія джерел конституційного права України / В. Погорілко, В. Федоренко // *Вісник АпрН України*. — 2002. — № 1 (28). — С. 46–59.

6. Теорія держави і права: [підручник] / О. Ф. Скакун // Пер. з рос. — Х. : Консул, 2001. — 656 с.

7. Мазаракі Н. А. Джерела адміністративного права / Н. А. Мазаракі // *Право і суспільство*. — 2015. — № 1 / 2015. — С. 141–147.

8. Константиний О. В. Джерела адміністративного права України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / О. В. Константиний. — Х., 2000. — 19 с.

9. Зивс С. Л. Источники права / С. Л. Зивс. — М. : Наука, 1981. — 240 с.

10. Стеценко С. Г. Адміністративне право України / С. Г. Стеценко. — К. : Атіка, 2007. — 624 с.

11. Колпаков В. К. Вступ до навчального курсу «Адміністративне право України» / В. К. Колпаков, Т. О. Коломоєць. — К. : Ін Юре, 2014. — 240 с.

12. Константиний А. В. Джерела адміністративного права : [монографія] / А. В. Константиний. — К. : Українське агентство інформації та друку «Рада», 2005. — 120 с.

13. Адміністративне право України : [підручник] / Ю. П. Битяк, В. М. Гарашук, О. В. Дьяченко та ін. ; За ред. Ю. П. Битяка. — К. : Юрінком Інтер, 2007. — 544 с.

14. Курило В. І. Про систему джерел адміністративного права України / В. І. Курило // *Юридичний вісник*. — 2009. — № 2 (11). — С. 30–33.

15. Іванищук А. А. Нормативне регулювання діяльності судової гілки влади: нормативно-правові аспекти / А. А. Іванищук // *Форум права*. — 2013. — № 1. — С. 355–358 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2013_1_62.pdf.

16. Рішення Конституційного Суду України від 09.07.1998 у справі № 12-рп/98 // Офіційний вісник України. — 1998. — № 32. — С. 59. — Код акта 5855/1998.

Задирака Н. Ю. Сущность источников права в сфере правовой охраны публичного имущества

В статье анализируются исследования ученых в сфере источников правовой охраны публичного имущества сквозь призму правовой природы и содержания понятия «источник административного права». Осуществляется сравнительный анализ исследуемого понятия в социально-материальном и юридическом (формальном) значениях.

Обосновывается тезис, что в сфере правовой охраны публичного имущества источники права необходимо толковать через такие подходы, как: идеологический, социальный, материальный и формально-юридический.

Ключевые слова: публичное имущество, источник права, правовая доктрина, правовая охрана публичного имущества, административное законодательство.

Zadyraka N. Y. Essence of Law Sources in the field of Public Property Legal Protection

The article explores researches of scientists' in the field of sources of public property legal protection through the prism of legal nature and maintenance of the concept called the "source of administrative law".

Thesis is grounded on law sources in the field of public property legal protection which are necessary to interpret through such approaches as legal (formal) values, legal values focusing on legal-drafting aspects and mixed approach.

Legal (formal) values limit the sources of administrative law by the acts of current legislation.

Legal values focusing on legal-drafting aspects include all acts of Legal (formal) values and also Decisions of the Constitutional Court of Ukraine. Such specification of procedural and process aspects is important in the field of public property legal protection and complies with practical necessities and general interests.

Mixed approach distinguishes such law sources in field of public property legal protection as legal doctrines and concepts, legal acts, acts of State Administrations Bodies, administrative agreements, legal precedents, etc.

Combining of concepts of the definition of law sources about public property legal protection is a substantial methodological error.

Law sources in field of public property legal protection are defined and set by the state official forms which have an obligatory national wide or local value. Such laws establish direct rights and duties in field of public property legal protection.

Key words: public property, law source, legal doctrine, public property legal protection and administrative legislation.

Стаття надійшла до друку 24 березня 2016 р.